

TANULÓI TEVÉKENYSÉG	TANÁRI TEVÉKENYSÉG – SZÜKSÉGES IDŐ MUNKAFORMA – RÖGZÍTÉSRE KERÜLŐ ISMERETEK	MÓDSZERTANI MEGJEGYZÉSEK
<p>Az óra címe: NYITOTTSÁG VAGY KITÁRULKOZÁS?</p> <p>Az internetes és mobiltelefonos kommunikáció biztonsága, az új kommunikációs formák jellegzetességei, előnyei és veszélyei, szociológiai és pszichológiai vonatkozások</p> <p>Az óra célja: Tapasztalati és elméleti síkon rögzíteni a tudatos médiahasználat jelentőségét</p> <p>Szerző: Novotny Katalin</p>		
<p>BIZTONSÁGOS KOMMUNIKÁCIÓ</p> <p>Tanári kérdés: Tudja-e valaki, mennyi az internet súlya?</p>	<p>RÁHANGOLÓDÁS: 10 PERC</p> <p>Tanári bevezető kérdésekkel, frontális munkával</p> <p>Csupán matematikai úton számították ki, de kb. 50 grammot nyom (egy nagyobb eper vagy egy tojás súlya).</p>	<p>Ez egy hangulati bevezető, így kezdhetjük azzal is, hogy megmutatunk egy tojást vagy epret, és utána tesszük fel a kérdést.</p>
<p>Tanári kérdés: Mennyi adat, információ van az interneten?</p>	<p>Nem tudjuk megmondani, a felhasználók száma viszont 2.5 mrd. 2008-ban 155 583 825 oldal volt, és kb. havonta 500.00 – 5.000.000 oldallal gyarapodik. Talán 25 millió terabyte-nyi adat található.</p>	<p>Megkérdezhetjük, mennyi egy terabyte. (1024 GB)</p>
<p>Tanári kérdés: Nektek mennyi adatotok van otthon? Átlátjátok még?</p>	<p>A válasz valószínűleg egy terabyte alatt lesz.</p>	<p>A következtetés általában az lesz, hogy nem látható már át a saját adatmennyiségünk sem.</p>
<p>A következő ábrán az internet egy ábrázolását látjátok. Mihez hasonlít leginkább?</p>	<p>(ábra 1.)</p> <p>Az univerzumhoz hasonlít – hiszen az internet már valóban külön világ. Virtuális világ.</p> <p>Virtuális: látszólagos, nem valódi.</p> <p>Ennek vannak óriási előnyei, de természetesen veszélyei is. A következőkben ezekkel ismerkedünk meg.</p>	
	<p>JELENTÉSTEREMTÉS 75 PERC</p> <p>A média átalakulása korunkban 1.</p> <p>Tanári előadás</p> <p>A média a médiumok összességét jelenti. A tömegkommunikációban mindig szükséges egy közvetítő közeg, egy médium, hogy a befogadók között szét tudja szórni az információt. A tömegességnek két feltétele volt:</p> <ol style="list-style-type: none"> legyen megfelelő technika legyen tömeges befogadóközönség <p>Az előbbi a Gutenberg-féle felfedezéssel kezdődött (könyvnyomtatás 1450 k.), az utóbbi az olvasni tudás általánossá válásával, tehát a modern polgári állam kialakulásával (19. század).</p> <p>A nyomtatott sajtó és a rádió, televízió után újabb forradalmi ugrást jelentett az internet megjelenése, amely többszörözte az információmennyiséget, ugyanakkor lehetővé tette az interaktivitást.</p>	

TANULÓI TEVÉKENYSÉG	TANÁRI TEVÉKENYSÉG – SZÜKSÉGES IDŐ MUNKAFORMA – RÖGZÍTÉSRE KERÜLŐ ISMERETEK	MÓDSZERTANI MEGJEGYZÉSEK
	Web 2.0: kifejezés olyan internetes szolgáltatások gyűjtőneve, amelyek elsősorban a közö- ségre épülnek, azaz a felhasználók közösen készítik a tartalmat vagy megosztják egymás információit. Ellentétben a korábbi szolgáltatásokkal, amelyeknél a tartalmat a szolgáltatást nyújtó fél biztosította (például a portáloknál), a webkettes szolgáltatásoknál a szerver gazdá- ja csak a keretrendszert biztosítja, a tartalmat maguk a felhasználók töltik fel, hozzák létre, osztják meg vagy véleményezik. (ábra 2.)	
Feladat: Gyűjtsétek össze csoportonként 3 perc alatt, hogy az utóbbi héten milyen interaktív tevékenységet folytattatok a neten!	Csoportmunka (9 perc) A leggyakoribb tevékenység a játék, a közösségi oldalak látogatása, a videómegosztó haszná- lata lehet. Emellett megemlíthetjük a blogolást, a szakácsoldalak, a GYIK-oldalt stb.	Csoportmunka: A csoportok 6-8 fősek legyenek, így 4-5 csoport alakul ki. A 3 perc letelte után összegezzünk, és vonjunk le következtetést.
Tanári kérdés: Próbáljátok meg értelmez- ni Marshall McLuhan híres kijelentését!	1. A média átalakulása korunkban 2. Tanári kérdésekkel irányított frontális munka, a diákok által említett lehetőségek megbeszélése Marshall McLuhan kanadai médiatudós volt, és ő fogalmazta meg: „A médium maga az üze- net.” („ <i>The medium is the message.</i> ”) Kijelentésével a média tekintélyére, lehetőségeire utalt, azaz arra, hogy a <i>hol</i> sokkal fonto- sabb, mint a <i>mi</i> .	Egyszerű példával érzékletessé tehetjük: Mikor hisszük el azt, hogy Chuck Norris segít az árvíz elleni küzdelemben? Ha a hírekben halljuk/HVG-ben olvassuk, VAGY ha a Blikk címlapján/egy facebookos mémekben látjuk?
Tanári kérdés: Miért lehet kijelenteni, hogy a tömegmédia már nem létezik? Mit jelent a személyessé válás? Említsetek példát a mindennapjaitokból!	Manapság azonban a tömegmédia perszonalizálódik, azaz személyesebbé válik, sok kisebb közösség kommunikációs tere lesz. A "mass media" inkább "my media" vagy "our media" lesz. Tehát: Rendkívül jelentős változás zajlott le a közelmúltban, amelyhez a felhasználói szoká- soknak is változniuk kell. (10 perc)	Ezt a megállapítást az alábbi cikkből vett információkkal még jobban megala- pozhatjuk: http://www.mediakutato. hu/cikk/2008_03_osz/02_ visszabeszelo_gep_uzenet
	2. Az internetes kommunikáció előnyei és hátrányai – előkészítő fázis Csoportmunkában történő előkészítés (13 perc) a. Előnyöket kidolgozó csoportok feladatai: - Milyen előnyei vannak a személyes kapcsolatokban? - Milyen előnyei vannak a szórakozásban? - Milyen előnyei vannak a tanulásban/munkában? b. A hátrányokat, problémákat kidolgozó csoport feladatai: - Milyen hátrányai vannak a személyes kapcsolatokban? - Milyen hátrányai vannak a szórakozásban? - Milyen hátrányai vannak a tanulásban/munkában?	Ebben az óraszakaszban csoportmunkában dolgozunk, 3-3 csoportot alakítunk ki (azaz 6). Az egyik 3-as csoport az előnyöket, a má- sik 3-as csoport a hátrányokat gyűjti össze. Ehhez kis cédulákon instrukciókat adunk. A munkára kb. 6-8 percet adjunk, kérjük meg a gyerekeket, hogy konkrét példák- ban gondolkodjanak! Az idő letelte után összegezzünk, általáno- san fogalmazzuk meg a megállapításokat, majd írjuk fel a tábla két oldalára. Ld. 4. pont.

TANULÓI TEVÉKENYSÉG	TANÁRI TEVÉKENYSÉG – SZÜKSÉGES IDŐ MUNKAFORMA – RÖGZÍTÉSRE KERÜLŐ ISMERETEK	MÓDSZERTANI MEGJEGYZÉSEK
	<p>Tanári vezetéssel a csoportmunka feldolgozása, majd tanári előadás</p> <p>3. Előnyök</p> <p>a. szórakozás: az ingyenes játékok gyakran fejlesztik a memóriát, a kreativitást, klasszikus játékokat is lehet online játszani, ha nincs kivel, akkor is találsz valakit a neten, sokszor oldja a feszültséget, megnyugszunk tőle stb.</p> <p>pl. http://www.youtube.com/watch?v=uwZBdWRSBRs</p> <p>Honfoglaló: /ábra 3./ http://www.mahjonggiatekok.com/ http://www.sakk.hu/</p>	<p>Idekapcsolhatjuk a katarziszelméletet, mely szerint az agresszív játék felszabadít a felgyülemlett feszültség alól. Ld.: http://www.mediakutato.hu/cikk/2003_04_tel/02_mediaeroszak</p> <p>Ehhez a részhez pár jellemző képet, videót mellékelhetünk (a játéktrailerből elég fél-egy perc). Elég egy játék képének megmutatása is.</p>
	<p>b. tanulás/munka: nem kell feltétlenül könyvtárba, levéltárba menni, nagyon sok információ, teljes könyv, könyvtár megtalálható a neten</p> <p>http://mek.oszk.hu/ http://epa.oszk.hu/</p>	<p>Röviden megmutathatjuk, hogyan lehet a mek.oszk.hu-n vagy az epa.oszk.hu-n könyvet, cikket találni.</p>
	<p>c. személyes kapcsolatok: bármikor tudjuk tartani a kapcsolatot ismerőseinkkel, barátainkkal, akik akár nagy távolságra is lehetnek tőlünk, megismerhetünk velünk hasonló érdeklődésű embereket, akikkel talán soha nem találkozánk, megbeszélhetünk találkozókat stb.</p>	
	<p>d. tanári kiegészítés: Az internetet azért szeretjük, mert sok minden megtalálható rajta és nagyon gyors. Erre remek példa a mémek működése.</p> <p>- Mi a mém? (ábra 4-5-6-7.) Nemcsak ez a mém.</p> <p>- A mém: A mém fogalmát Richard Dawkins brit etológus alkotta meg. Jelentése: kulturális információk csomagok, amelyek igyekeznek reprodukálni és örökíteni magukat, a génhez hasonló mentális jelenség, amely utánzással terjed: ilyenek a mondókák, a divat stb.</p> <p>- Magyarországon Mérő László foglalkozik ezzel.</p> <p>- Az internet viszont megsokszorozta a mémek terjedési sebességét, de amilyen gyorsan terjednek, olyan gyorsan feledésbe is merülnek. Pl.: a bajusz-divat (lásd a fenti példákat), vagy a Hummer-mémsorozat (9 perc)</p>	<p>Kiegészítés: Dawkins szerint az emberi tudat összessége nem más, mint az agyunkban meglepedett és folyamatosan cserélődő mémek sokasága. Ezek az „intellektuális paraziták”. Az emberi agy megnövekedésének is egy lehetséges oka lehetett, hogy a mémek szelekciós nyomást fejtettek ki a jó utánzóképeségre, fejlett, nagy agyú emberek kiválogatására.</p>

TANULÓI TEVÉKENYSÉG	TANÁRI TEVÉKENYSÉG – SZÜKSÉGES IDŐ MUNKAFORMA – RÖGZÍTÉSRE KERÜLŐ ISMERETEK	MÓDSZERTANI MEGJEGYZÉSEK
	<p>Tanári vezetéssel a csoportmunka összegzése, a következtetések levonása</p> <p>4. Hátrányok:</p> <p>a. szórakozás: függőséget okozhat, kábítószerként működik, hozzá menekülünk, ha meg akarunk feledkezni a tanulásról, állandóan új- és új pályákra, építményekre ösztönöz, szinte végtelen. Elidegenít a családtól, a barátoktól, beszűkül az érdeklődési kör. A játékok gyakran agresszívek, félő, hogy erőszakossá teszi a felhasználót is. A játékokkal vírusok is érkehetnek.</p>	<p>Ide kapcsolható: ópiumelmélet, miszerint az agresszív játékok eltompítják az érzékeket, hozzászoktatnak az agresszióhoz.</p> <p>Mindennek a következményei vezethetnek morális pánikhoz is.</p> <p>http://www.tarsadalomkutatas.hu/kkk.php?TPUBL-A-637/replika/40/TPUBL-A-637.pdf</p>
	<p>b. tanulás/munka: nem lehetünk biztosak feltétlenül az információ megbízhatóságában (pl. érettségi tételek kidolgozása), tudni kell, melyik oldal a megbízható, sokszor túl sok vagy túl kevés az információ, nehéz kiszűrni a pont elég mennyiséget.</p>	
	<p>c. személyes kapcsolat: olyan emberek is láthatják a profilunkat, láthatnak képeket rólunk, akik visszaélnék vele, hamis facebook-profilt készítenek, így jutnak információkhoz vagy rágalmaznak meg, adathalászok birtokába kerülhetnek személyes adataink.</p>	
	<p>Összegzés: A 4-es és az 5-ös pontokból:</p> <p>Következtetés: A netes, okostelefonos kommunikáció legfontosabb feltétele: az óvatos és tudatos médiahasználat. (7 perc)</p>	
<p>Tanári feladatkielölés: Nézzük meg a következő filmet: Vajon mennyire tudatos médiahasználó a kisfilm alanya?</p>	<p>Mozgóképi szöveg elemzésével fogalom meghatározás, majd tanári előadás, frontális munka</p> <p>5. A médiaerőszak és hatása</p> <p>Videó megtekintése: http://www.youtube.com/watch?v=u0zF5ec6B_k (4 perc 23 mp) (videó 1.)</p>	<p>Nem érdemes végignézni, túl hosszú, ezért 1.05 után ugorjunk 3.30-ra.</p> <p>A videóhoz nem szükséges némettudás.</p>
<p>Tanári kérdés: Vajon a játéktól lett ilyen, vagy eleve ilyen lelki alkat lehet?</p>	<p>A várható válasz természetesen egyértelmű: nem.</p> <p>A kérdésre adott válaszok valószínűleg megoszlanak.</p>	<p>Ne engedjük, hogy 3-4 véleménynél több elhangozzék, mert az valószínűleg már csak ismétli valamilyen formában az előtte elhangzottakat.</p> <p>A kérdés nyilvánvalóan provokatív, a bevezető szakaszokra, a megnövekedett információ jelentőségére, hatására utalhatunk vissza.</p>

TANULÓI TEVÉKENYSÉG	TANÁRI TEVÉKENYSÉG – SZÜKSÉGES IDŐ MUNKAFORMA – RÖGZÍTÉSRE KERÜLŐ ISMERETEK	MÓDSZERTANI MEGJEGYZÉSEK
<p>Tanári kérdés: Az előbbi videó, a fegyveres online játékok (Counter Strike pl.), a híradóban tapasztalt valóság mind azt bizonyítja, hogy egyre fenyegetőbb, egyre erőszakosabb világban élünk?</p>	<p>(ábra 8-9-10.)</p> <p>Nem a világ és benne az emberek lettek erőszakosabbak, hanem sokkal több információ jut el hozzánk, amelyek közül természetesen nagyobb figyelemmel kísérik azt, ami fenyegetést, veszélyt jelenthet. Olyan ez, mint a csapatokban élő állatoknál az őrállat funkciója: azonnal figyelmeztet a veszélyre.</p> <p>Azaz az agresszióval való találkozás segít a társadalmi beilleszkedésben (ld.: regék, mondák, mesék üzenete részben az is volt: kívül szemben lehet erőszakot alkalmazni és kívül nem).</p> <p>Tehát az agresszió ábrázolása önmagában nem feltétlenül káros, csak akkor, ha</p> <ul style="list-style-type: none"> - kiskorú - szellemileg éretlen - vizuálisan nem felkészült - érzelmileg általában vagy aktuálisan ingatag - neurotikus - hiányos szülői gondoskodásban részesülő - mentálisan problémás, beteg <p>gyerek, ember találkozik vele. (12 perc)</p>	<p>Mutassuk meg a mellékelt képeket!</p> <p>http://www.mediakutato.hu/cikk/2005_04_tel/01_miert_vonzo</p>
<p>Tanári kérdés: Csak a fizikai erőszak minősülhet agresszióknak?</p> <p>Tanári feladatkijelölés: Nézzük meg a következő kisfilmet! Mi történik a lányok között?</p>	<p>Frontális és egyéni munka mozgóképi szöveg feldolgozásával, tanári előadás.</p> <p>6. A funkciótlan agresszivitás, a cybertér szerepe: bullying, cyberbullying, sexting</p> <p>Az agresszió fizikai típusa mellett létezik még verbális (szóban történő) és kapcsolati agresszió is. E két utóbbi gyakrabban fordul elő a kamaszok között.</p> <p>http://www.youtube.com/watch?v=1j6YA03hm4k&list=PLD3FF129142931EA0G&index=2 (31 mp) (videó 2.)</p> <p>Ez a magatartás a bullying, azaz az iskolai zaklatás.</p> <p>Ez a fajta agresszivitás nem ábrázolása az erőszaknak, hiába zajlik esetleg a virtuális térben, hanem annak gyakorlása. Ezért büntetendő cselekménynek minősül! Egy évig terjedő börtönbüntetés járhat azért, ha valaki pl. a facebookon (nagy nyilvánosságnak minősül) valótlan, rágalmozó, lejárató állításokat oszt meg valakiről.</p> <p>Az interneten történő zaklatást cyberbullyingnek nevezzük.</p>	<p>Nem szükséges angoltudás a videó megértéséhez.</p> <p><i>(rövid kiegészítés: A szavak fájnak – a videó címe. A zaklató lányok a vesztes/lúzer és a stréber szavakkal bántják a lányt.)</i></p> <p>Kiegészíthetjük ezzel a szöveggel:</p> <p>Btk. (szöveg 1.)</p>

TANULÓI TEVÉKENYSÉG	TANÁRI TEVÉKENYSÉG – SZÜKSÉGES IDŐ MUNKAFORMA – RÖGZÍTÉSRE KERÜLŐ ISMERETEK	MÓDSZERTANI MEGJEGYZÉSEK
Tanári kérdés: Ki ismeri Amanda Todd történetét?	<p>Amanda Todd kanadai kamaszlány volt, akit egy ismeretlen fiú rávett, hogy mutassa meg a melleit, majd a fotót közzétette. A lány öngyilkosságot kísérelt meg, hypót ivott, de túlélte. Ezek után az iskolatársai kigúnyolták, és újabb öngyilkosságra biztatták. Amanda a youtube-ra töltött fel segítségkérő üzenetet, de nem kapott, ezek után nem sokkal később öngyilkos lett, ezúttal bele is halt.</p> <p>Amanda Todd esete nemcsak a cyberbullying körébe, hanem a sextingébe is beletartozik. A sexting mobilra vagy internetre feltöltött szexuális tartalmú kép, videó. Ezt elvileg csak a barátainak teszik fel a lányok, de egyre gyakoribb, hogy vagy közzéteszik, vagy továbbterjednek a képek. Így gyakran kerülnek illetéktelen kezekbe, amely komoly veszélyt jelent arra, aki meggondolatlanul megosztotta a magáról készült képet vagy videót.</p>	<p>Ha ismeri valamelyik diák, mondja el, ha nem, ismertessük mi röviden.</p> <p>Amanda Todd videója 8 perc 54 mp, http://www.youtube.com/watch?v=vOHXGNx-E7E a hosszúsága miatt nem fér bele az órába. Vagy részletet mutassunk, vagy otthoni feldolgozásra adjuk fel! (videó 4.)</p>
Tanári kérdés: Milyen veszélyekkel járhat a sexting?	<p>(videó 5.) http://www.youtube.com/watch?v=0hBknvwgfmk</p>	<p>(A videóban egyre többen nevezik nevén Sarah-t, először egy iskolatárs, ennek még örül, de később felnőtt, pedofília-gyanús férfiak is. Végül azt kérdezik, milyen új post-ja lesz. Ez láthatóan elgondolkodtatja, zavarba hozza.)</p>
	<p>Összegzés: Megfontolt, óvatos és főleg tudatos médiahasználatl kerühetjük el a fent említett veszélyeket.</p>	
	<p>REFLEKTÁLÁS 5 PERC Az ismeretek összegzése tanári ismeretközlés mellett frontális munkával Információs társadalomban élünk. Ebben a társadalomban az információknak rendkívül nagy gazdasági, politikai és kulturális szerepe van.</p> <p>Az információkhoz gyorsan és viszonylag könnyen juthatunk hozzá.</p> <p>Épp emiatt számos káros vagy nem valós információval is találkozhatunk. Ezek elkerülésére tudatosan fel lehet és fel kell készülni: megfelelő védelemmel (jelszó, beállítások); jogi tájékozottsággal; segítség kérésével (pl. saferinternet.hu); a média működésének megismerésével.</p>	<p>Kiegészítés: http://www.rootkit.hu/ http://www.szofteverbazis.hu/szoftver/spyware-terminator-2.html http://biztonsagportal.hu/artalmatlan-alkalmazasokba-csomagolt-veszedelem.html http://hvg.hu/tudomany/20100603_facebook_biztonsagi_beallitasok</p>

TANULÓI TEVÉKENYSÉG	TANÁRI TEVÉKENYSÉG – SZÜKSÉGES IDŐ MUNKAFORMA – RÖGZÍTÉSRE KERÜLŐ ISMERETEK	MÓDSZERTANI MEGJEGYZÉSEK
<p>FELHASZNÁLT IRODALOM: Richard Dawkins: Az önző gén Kossuth Kiadó 2011 (http://terebeess.hu/keletkultinfo/dawkins1.html) Stachó László – Molnár Bálint: Médiaerőszak: tények és mítoszok Médiakutató 2003 tél http://www.mediakutato.hu/cikk/2003_04_tel/02_mediaeroszak Kitzinger Dávid: A morális pánik elmélete in Replika 2000. június pp. 23-48. http://www.tarsadalomkutatas.hu/kkk.php?TPUBL-A-637/replika/40/TPUBL-A-637.pdf Tóth Péter István: Miért vonzó a rossz hír? Médiakutató 2005 tél http://www.mediakutato.hu/cikk/2005_04_tel/01_miert_vonzo http://www.pecsistop.hu/tartalom/cikk/megmertek-az-internetet-olyan-nehez-mint-egy-eper http://index.hu/tech/blog/2008/02/06/hany_oldal_van_az_interneten/ http://www.internetworldstats.com/stats.htm Sas István: A visszabeszélőgép, avagy az üzenet Te vagy! Médiakutató 2008 ősz http://www.mediakutato.hu/cikk/2008_03_osz/02_visszabeszelo_gep_uzenet http://hvg.hu/tudomany/20101020_facebook_hirfolyam_nepszeruseg_algoritmus</p> <p>A KÉPEK ÉS FILMEK FORRÁSAI: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/d2/Internet_map_1024.jpg http://gumpelmaier.net/wp-content/uploads/2010/12/social-media-landscape.jpg http://24.media.tumblr.com/b10ab5dbd6db605cf0feabdd80964de2/tumblr_mgqhx29jcA1qzibzso3_r1_500.jpg http://thewordbymikeyballenger.files.wordpress.com/2013/07/chuck_norris_mordor.jpg http://m.cdn.blog.hu/gl/globalicum/image/2013/00wegyesh/bones_1.jpg http://downloadwallpaperhd.com/meme-faces-hd-wallpaper/ http://www.youtube.com/watch?v=u0zF5ec6B_k http://www.youtube.com/watch?v=1j6YA03hm4k&list=PLD3FF129142931EA0&index=2 http://www.youtube.com/watch?v=v0HXGNx-E7E http://www.youtube.com/watch?v=0hBknvwgfmk</p>		